

RAADSINFORMATIEBRIEF

16R.00152

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 29 maart 2016
Portefeuillehouder(s) : wethouder Haring, wethouder Koster
Portefeuille(s) : Wmo en Jeugd
Contactpersoon : H. Witteveen
Tel.nr. : 06-21257230
E-mailadres : witteveen.h@woerden.nl

16R.00152

Onderwerp:

inkoop Jeugd en Wmo 2017

Kennisnemen van:

Discussienota inkoopkader Jeugd en Wmo UW 2017

Inleiding:

De gemeenten in Utrecht West kopen gezamenlijk Jeugd en Wmo in. Voor 2017 (en verder) start een nieuwe aanbesteding. Ter voorbereiding daarop wordt een inkoopkader opgesteld, dat in de 2^e week van mei door de colleges B&W van de Utrecht West gemeenten wordt vastgesteld. Met de voorliggende discussienota willen wij uw raad betrekken bij het tot stand komen van het inkoopkader.

Beoogd effect

1. Wij spraken met uw raad af elkaar goed te betrekken bij ontwikkelingen in het sociale domein. Door de hectiek van de decentralisaties wees de praktijk in de afgelopen jaren uit dat het niet altijd mogelijk was om belangrijke partijen vroegtijdig te kennen. De ontstane situatie was voor verbetering vatbaar. In dat kader hebben wij zorgaanbieders, Woerdenwijzer en de Participatieraad reeds om hun inbreng gevraagd op het inkoopkader. Met deze Raadsinformatiebrieven borgen wij uw betrokkenheid in de voorbereiding van de inkoop.
2. Het inkoopkader vertaalt de gezamenlijke beleidsmatige uitgangspunten uit de regio in doelen, uitgangspunten en richtlijnen voor het inkopen van zorg en ondersteuning. Wij willen waarborgen dat het kader voor het inkopen van (nieuw) zorgaanbod tegemoetkomt aan onze Woerdense zienswijze op het sociale domein.

Kernboodschap:

In 2013 en 2014 bereidde de gemeente Woerden zich voor op de decentralisaties van de Jeugdwet en de (nieuwe) Wmo. De voorbereiding was hectisch, mede doordat betrouwbare gegevens over cliëntenaantallen en onze financiële uitgangssituatie ontbraken. De gemeente is de eerste uitvoeringsfase desalniettemin relatief goed doorgekomen. Dat is een groot compliment waard aan alle inwoners en professionals die zich daarvoor in onze gemeente (en daarbuiten) hebben ingezet.

Tegelijk constateren wij dat Woerden een gemeente is met belangrijke ambities in het sociale domein, maar dat de aandacht op alle niveaus in de eerste uitvoeringsfase gericht is op de transitie van de zorgtaken. Het afstemmen van werkprocessen en het inrichten van de bedrijfsvoering vergt veel aandacht en inzet.

Inmiddels ronden gemeenten de transitiefase voorzichtig af. Woerden komt samen met de andere gemeenten in de regio Utrecht West geleidelijk in de fase waarin wij zorg en ondersteuning meer onder regie van onze inwoners willen brengen.. Dat doen wij overigens niet alleen, maar samen met het maatschappelijk middenveld en betrokken zorgpartijen.

In de discussienota die voor u ligt zijn de belangrijkste principes geïnventariseerd die het inkoopproces moeten sturen en vertaald worden in het inkoopkader jeugd en Wmo 2017 en verder. Voorts wordt afgebakend waar het inkoopkader wel en niet over gaat. De transformatie van ondersteuning moet op een breed terrein vorm krijgen, ook met inzet van andere instrumenten dan inkoop.

Gewenste situatie

Samen met de andere gemeenten in Utrecht West werkt Woerden aan passende ondersteuning, binnen het beschikbare budget. Wij willen af van het stapelen van producten, van een systeem waarbij wordt betaald voor het leveren van producten. Wij willen de ondersteuningsbehoefte van het gezin of huishouden centraal stellen en daarom afspraken maken over doelen en gewenste resultaten en daarvoor betalen. Inkoop is een middel om deze doelstelling en de transformatie te realiseren.

Werkwijze

Woerden en de andere gemeente in Utrecht West beseffen zich terdege dat de gewenste situatie niet morgen is gerealiseerd. De zorg is jarenlang aanbodgericht geweest. Producten en codes vormen momenteel de basis voor communicatie tussen gemeenten en zorgorganisaties. Sturen vanuit de vraag van de cliënt vereist niet alleen een andere mindset van alle betrokkenen, maar vooral ook praktisch gezien andere (werk)processen, registraties, ondersteuning, communicatie, rollen en verantwoordelijkheden.

Om het gewenste resultaat te behalen is het daarom erg belangrijk dat we de transformatie faseren. Daarmee voorkomen wij tevens ongelukken. Zorgvuldigheid staat voorop. Het kan en mag niet zo zijn dat inwoners tussen wal en schip belanden doordat wij (gemeenten) een nieuwe zorgketen ontwikkelen waar zorgaanbieders niet in mee kunnen. Het is absoluut noodzakelijk om dit samen en zorgvuldig te doen.

Er zullen vele fases volgen, maar voorlopig starten wij er twee:

1. In mei 2016 start de inkoop voor 2017. Die zal zijn gericht (met een aanscherping waar nodig) op de bestaande producten en diensten. Hiermee borgen wij dat niemand tussen wal en schip valt.
2. Daarnaast zal per 1 januari 2017 een nieuwe vorm van inkoop starten. Aanbieders kunnen zich hiervoor inschrijven. De gemeenten in Utrecht West gaan met deze zorgaanbieders een pilot ontwikkelen die op 1 december 2016 gereed moet zijn om per 2017 te kunnen starten met de gewenste transformatie in 2017. De zorgaanbieders committeren zich aan een werkwijze met één integraal ondersteuningsplan.

Eisen aan de lokale infrastructuur

Het is makkelijker opgeschreven dan gedaan: het omvormen van een aanbodgericht systeem met vaste tarieven naar een vraaggericht systeem waarin we afrekenen op resultaat voor de cliënt. Wij gaan deze uitdaging niet uit de weg, maar dit stelt wel eisen aan onze eigen werkwijze.

- Zorgaanbieders en gemeenten moeten samen ontwikkelen welke vragen verhelderd moeten worden bij aanvang van zorg en ondersteuning. Het is belangrijk dat daarom iedereen werkt langs de lijnen van één ondersteunings- en behandelplan.
- De ondersteuningsbehoefte en de (maatschappelijke) resultaten moeten in één integraal plan.
- Woerden zal de vraag van de cliënt moeten kunnen vertalen naar inzet, tijd en kosten. Ook moet het helder zijn wie wanneer in het zorgtraject verantwoordelijk is als er meerdere partijen bij de uitvoering worden betrokken.
- Voor het monitoren van het resultaat is het belangrijk dat de rol van Woerden goed wordt benoemd en uitgewerkt.
- Voor Woerden is het belangrijk dat de regie in principe bij de cliënt ligt. Aanvullend op dit uitgangspunt is het belangrijk om goed vast te leggen wie de regie voert als inwoners hier niet toe in staat zijn.

Vervolg:

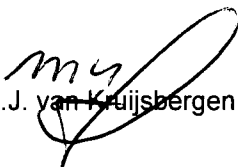
2 maart bijeenkomst over inkoopinstructies raadsleden UW gemeenten
mrt / april consultatiesessies WW.nl, participatieraad, aanbieders
7 april informatiebijeenkomst raad
13 april rib Commissie Welzijn
10 mei vaststellen inkoopinstructies B&W

Bijlagen:

Discussienota inkoopkader Jeugd en Wmo 2017 (corsanr 16.006822)

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Discussienota inkoopkader Jeugd en Wmo 2017

De aanbesteding voor het inkopen van het (nieuwe) zorgaanbod is in volle voorbereiding. De gemeente hecht er veel waarde aan dat de inbreng van alle betrokkenen in Woerden optimaal is geborgd. In plaats van het definitieve kader willen wij daarom in deze (voorbereidings)fase de leidende principes achter de nieuwe inkoopronde met uw raad bespreken. Zodoende kunnen wij uw inbreng verwerken in het definitieve inkoopkader op basis waarvan zorgaanbieders zullen offrenen.

Wij willen nadrukkelijk onderstrepen dat het gaat om concept kaders in een voorbereidingsfase. De in deze notitie geschetste uitgangspunten zijn derhalve ten dele nog aan verandering onderhevig.

Na de bespreking van het inkoopkader tijdens de informatiebijeenkomst op 7 april 2016 en (desgewenst) tijdens de Commissie Welzijn op 13 april wordt het inkoopkader ter instemming besproken met alle wethouders Jeugd en Wmo in de regio Utrecht West. Het inkoopkader wordt vervolgens door de colleges van B&W vastgesteld om uiteindelijk met uw raad (ter kennisname) te delen. In de voorbereidingsfase is het inkoopkader dan reeds besproken met zorgaanbieders, Woerdenwijzer.nl en de Participatieraad.

Inleiding

In de voorbereiding op de aanbesteding waaieren gesprekken over inkoop breed uit. Om de bespreking van het inkoopkader enigszins te kanaliseren, wordt hieronder beschreven waar het wel en waar het bijvoorbeeld niet over gaat.

Waar gaat het wel over?

Het inkoopkader formuleert doelen, uitgangspunten, richtlijnen en voorwaarden voor zorgaanbieders die een offerte uitbrengen met hun aanbod. Het zijn dus kortgezegd doelen en regels waar zorgaanbieders aan moeten voldoen.

Waar gaat het niet over?

In de voorbereiding op de inkoop wordt de samenwerking tussen de gemeente en de regionale inkoop- en monitoringsorganisatie vaak opgeworpen. De informatievoorziening tussen beide zou op onderdelen mogelijk kunnen worden verbeterd. Dat is een belangrijk signaal voor gemeente en inkooporganisatie, maar is niet het soort inbreng waar zorgaanbieders iets mee kunnen of moeten tijdens het doorlopen van de aanbesteding. Dergelijke informatie landt dus niet in het inkoopkader.

Het gaat om het opstellen van algemeen geldende voorwaarden op basis waarvan een geschikt zorgaanbod wordt geselecteerd. Het op voorhand uitsluiten, of juist selecteren, van specifieke zorgaanbieders is dan ook nadrukkelijk niet de bedoeling en wordt niet opgenomen in het inkoopkader.

Het inkoopkader heeft het volgende doel:

De gemeenten uit de regio Utrecht West kopen op basis van het inkoopkader ondersteuning en zorg in op basis van de Jeugdwet en Wmo.

Het inkoopkader wordt opgesteld vanuit een aantal leidende principes gericht op kwaliteit en transformatie van het aanbod. Het doel van deze discussienota is om deze principes met uw raad te bespreken en op basis daarvan het inkoopkader aan te vullen.

Principe 1: gewenste transformatie (visie)

In de voorbereiding op de decentralisaties, maar ook in 2015 en 2016 is er veel aandacht geweest voor een zorgvuldige overdracht en uitvoering van taken. Woerden heeft belangrijke ambities voor Jeugd en Wmo. De praktijk wijst echter uit dat ambities slechts deels worden gerealiseerd zolang het bestaande zorgaanbod in stand blijft. Dat komt mede door hoe wij als gemeenten inkopen. Gemeenten kopen grotendeels nog verkokerd producten in die (veelal) met de oude bekostigingssystematiek worden afgerekend.

De regio Utrecht West wil toe naar een systeem dat niet meer is gericht op het stapelen van producten, maar oog heeft voor passende ondersteuning en zorg. De vraag van het gezin of huishouden en hun doelen moeten centraal staan. Daarbij bekostigen wij liever het resultaat dan de inzet. Deze nieuwe manier van inkopen kan zodoende in belangrijke mate bijdragen aan de gewenste transformatie.

Principe 2: doelstellingen

De regio Utrecht West hanteert de volgende 5 belangrijke doelstellingen bij het inkopen van het zorgaanbod voor 2017 (en verder).

1. Meedoen, eigen regie en eigen kracht: het staat voorop dat inwoners zelf regie hebben over hun leven. Maximale keuzevrijheid en maatwerk zijn daarmee onlosmakelijk verbonden. Andere begrippen die hieronder vallen zijn "participatie naar vermogen", het (mede) beoordelen van kwaliteit door inwoners en het "ondersteuningsplan".
2. Zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig: het ondersteuningsplan is de basis voor integrale ondersteuning. Ondersteuning verschuift van specialistisch naar lokale en lichtere vormen, waarbij zoveel mogelijk wordt ingezet op het voorliggende veld. Inwoners wonen zo lang mogelijk thuis.
3. Integraal samenwerken. Dit moet (zoveel mogelijk) lokaal, ongeacht sectoren en organisatiebelangen en systeemgericht met een warme overgang rond het 18^e levensjaar.
4. Eenvoud: een eenmalige uitvraag met ontschot domeinen en harmonisatie van processen.
5. Ruimte voor lokaal: aanbieders sluiten aan op de lokale behoefte, lokale initiatieven, de lokale organisatie en werken samen met lokale partners.

Principe 3: fasering

Het transformeren van het zorgaanbod betekent daadwerkelijk een andere werkwijze. Gemeenten en zorgaanbieders gaan de ondersteuning van cliënten centraal stellen en daarvoor de taal die zij onderling spreken (met o.a. productcodes) en de manier waarop zij afrekenen aanpassen. Dat is logischerwijs nog niet klaar. Sterker nog, daar beginnen we nu mee. Daarom wordt voorgesteld om de inkoop te faseren. De inkoop 2017 kent daarmee grofweg twee inkoopvormen:

- Gedeeltelijk zullen de huidige producten ingekocht worden. Hierbij worden wel per product de eisen aangescherpt of nieuwe eisen worden toegevoegd, zodat ook binnen de huidige producten wordt ingezet op het realiseren van de hierboven geformuleerde ambitie.
- Daarnaast zullen per 1 januari 2017 nieuwe vormen van innovatieve ondersteuning en zorg zijn gestart. Aanbieders kunnen zich hiervoor inschrijven, waarna de regio Utrecht West (na een selectie) met deze groep aanbieders deze 'pilot innovatieve inkoop' verder ontwikkelt. Op 1 december 2016 moet de uitwerking hiervan gereed zijn en geïmplementeerd zijn in de systemen, om op 1 januari 2017 van start te kunnen gaan.

Maatschappelijke doelen en resultaten

Bij de resultaatgerichte ondersteuning wordt vooraf bepaald welk resultaat behaald dient te worden en welk ondersteuningsbudget hiervoor wordt toegekend. Met de beweging naar meer vraag gestuurde en resultaatgerichte inzet van ondersteuning en zorg is de hamvraag hoe resultaten worden bepaald en gemeten.

Principe 4: eisen aan de toegang

Een integrale vraag- en resultaatgerichte werkwijze vereist dat aanbieders en gemeenten zich op dezelfde wijze richten op de ondersteuning van cliënten. Uiteraard behouden alle gemeenten de autonomie om de toegang naar lokale behoeften in te richten, maar er wordt wel verondersteld dat de toegang voldoet aan onderstaande set minimale voorwaarden.

- Er moet één integraal ondersteuningsplan komen (met daarin maatschappelijke resultaten);
- Op basis daarvan vindt vraagverheldering plaats. Door te borgen dat hetzelfde wordt uitgevraagd en opgenomen, kan er daadwerkelijk vanuit één plan worden gewerkt.

- Het plan moet worden vertaald. Er moet bij meerdere betrokken partijen bijvoorbeeld helder zijn wie de regie heeft als het gezin dit zelf niet kan.
- Tussentijds monitoren van resultaten.

Principe 5: de aanbesteding

De aanbesteding wordt opgedeeld in een aantal percelen. Dat is niets nieuws. De uitvoering is ditmaal waarschijnlijk anders. Hieronder staan jeugd en Wmo afzonderlijk uitgewerkt. Daarbij concentreren wij ons op nieuwe onderdelen. Reeds bestaande algemene inkoopvoorwaarden zoals wettelijke eisen, kwaliteitscriteria, social return of investment, etc. worden na vaststelling van het kader ter informatie met u gedeeld.

Perceel 1: Jeugd

Onderdelen:

1. Ondersteuning (ambulant)
2. Zorg met verblijf
3. Crisis/acute zorg
4. Traject van de toekomst (innovatie)

Op de onderdelen 1 en 2 gaan we in deze discussienota niet nader in, omdat ondersteuning en zorg met verblijf als bekend worden verondersteld. Crisis (3) en het Traject van de toekomst (4) worden als nieuwe onderdelen nader toegelicht.

3. Crisis/acute zorg

Bovenregionaal loopt een project om een integrale crisisaanpak te realiseren. De opbrengsten van dit project volgen na de sluiting van het aanbestedingstraject jeugdhulp Utrecht West. Utrecht West zal daarom de crisisdienst en crisiszorg voor 2017 inkopen, vooruitlopend op mogelijke uitkomsten uit het bovenregionale project. Mocht bovenregionale besluitvorming, waar Utrecht West dan ook mee ingestemd heeft, ertoe leiden dat aanpassingen in de inkoop van Utrecht West wenselijk zijn, dan zal een addendum volgen.

4. Traject van de toekomst (Jeugd)

Met dit perceel worden concrete stappen gezet naar inzet en inkoop van passende ondersteuning (vraag gestuurd en resultaatgericht), waarbij betaald wordt naar de doelen en resultaten die behaald worden en waarbij geen stapeling van 'producten' meer mogelijk is. De exacte uitwerking van dit perceel vindt plaats in de periode april – november 2016, dus deels ook lopende deze aanbesteding. De uitwerking vindt plaats met huidige aanbieders tijdens de regiotafels. Tussenresultaten worden ter consultatie op de website gepubliceerd. De volgende onderdelen worden nader uitgewerkt:

- werkproces;
- format ondersteuningsplan;
- outcome indicatoren op cliëntniveau;
- bekostiging

Perceel 2: Wmo

Onderdelen:

1. Dagbesteding
2. Begeleiding groep
3. Begeleiding individueel
4. Kortdurend verblijf
5. Vervoer
6. Traject van de toekomst (innovatie)

Voor de percelen Wmo veronderstellen wij 1 tot en met 5 als bekend. Hieronder wordt het Traject van de toekomst (6) als nieuw onderdeel nader toegelicht.

6. Traject van de toekomst (Wmo)

Eisen aan transformatievoorstellen:

- Welke maatwerkvoorziening kan worden verminderd of beëindigd als gevolg van deze innovatie.
- In hoeverre het concept kan bijdragen aan het bevorderen van zelfredzaamheid, participatie en informele ondersteuning.
- Wat de verschillen zijn ten opzichte van het huidige ondersteuningsaanbod.
- Welke voordelen er zijn voor de cliënt, aanbieder en gemeente.
- Of het concept bijdraagt aan uitstroom, preventie of andere voordelen biedt.
- Wat de samenhang van deze voorziening is met de arrangementen uit de nulde en eerste lijn.
- Of de maatwerkvoorziening is gericht op specifieke doelgroepen, een specifieke gemeente of andere kenmerken heeft die algemeen gebruik beperken.
- Welke ketensamenwerking wordt opgestart of versterkt.
- Of de maatwerkvoorziening samenhang heeft met andere sectoren of andere stromingen binnen het gemeentelijk sociaal domein.
- Of de aanpak zich al elders heeft bewezen.
- Wat de minimale schaalgrootte is om succesvol te kunnen worden.
- Hoeveel cliënten naar verwachting in aanmerking komen voor de pilot en welke omvang de pilot heeft.
- Welke looptijd wenselijk is.
- Welke prijs wordt gehanteerd of welke kostenfactoren kunnen worden onderscheiden.
- Of er naast de Wmo-financiering nog andere financieringsbronnen worden aangevraagd of aangesproken.